

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

4/ISO-TECH/IQSELL/2022

Załącznik nr 6 do zapytania ofertowego

OPIS OPERACJI

IQSell: Innowacje organizacyjne dla rozwoju krótkich łańcuchów dostaw żywności

Grupa Operacyjna: Innowacje dla Lokalnych Rynków Rolnych

Kierownik programu badań:

Prof. dr hab. MAGDALENA KALISIAK-MĘDELSKA magdalena.kalisiak-medelska@upwr.edu.pl

(Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu, Polska Fundacja Innowacji, Małopolska Izba Rolnicza, Iso-Tech sp. z o.o., Stowarzyszenie Producentów Koszyka Liseckiego, Dolnośląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego oraz 15 rolników z Małopolski i Dolnego Śląska)

Jednym ze sposobów zwiększania dochodów wśród rolników posiadających niewielkie tradycyjne gospodarstwa rolne jest sprzedaż wyprodukowanej żywności bezpośrednio finalnemu konsumentowi z pominięciem pośredników. Rozwojowi tego rodzaju sprzedaży niewątpliwie służy ukierunkowanie polityki państwa na wzmacnianie i promowanie Krótkich Łańcuchów Dostaw Żywności (KŁŻ) jako instrumentu kreowania rynków lokalnych, tworzonych zarówno przez producentów jak i konsumentów z określonego regionu. Jednak mimo właściwego kierunku zmian regulacji prawnych, sprzedaż bezpośrednia ma wciąż charakter marginalny w gospodarce żywnościowej naszego kraju. Proponowane rozwiązania systemowe niedostatecznie stymulują rozwój lokalnych rynków rolnych i nie aktywizują rolników chcących trafić ze swoimi produktami prosto do odbiorców.

Potrzeba nowych rozwiązań organizacyjnych i technologicznych aby zapewnić jakość i bezpieczeństwo żywności oraz autentyczność pochodzenia. Konieczne staje się zatem poszukiwanie nowych narzędzi dla zwiększenia znaczenia, skali i efektywności lokalnych rynków rolnych w gospodarce oraz zapewnienia zgodności z aktualnym stanem prawnym.

Obiecujące są **innowacje organizacyjne** łączące zaawansowane wsparcie informatyczne, nowe modele biznesowe oparte o ekonomię współdzielenia i nowe rozwiązania instytucjonalne oparte na partnerskiej współpracy, generujące silny impuls pobudzający rozwój lokalny w oparciu o sprzedaż bezpośrednią i zaangażowanie coraz to liczniejszej grupy rolników.

Operacja *IQSell: Innowacje organizacyjne dla rozwoju krótkich łańcuchów dostaw żywności* wychodzi naprzeciw wskazanym wyżej oczekiwaniom. Jej istotą jest stworzenie warunków „bezpośredniego połączenia na lokalnym rynku rolnym” geograficznie rozproszonych małych producentów żywności z konsumentami. W związku z tym potrzebne są, po pierwsze logistyczne i rozliczeniowe rozwiązania eliminujące pośredników. Po drugie, rozwiązania ograniczające koszty każdego partycypującego producenta. Po trzecie, uwzględniające rozproszony charakter małych gospodarstw rolnych, a jednocześnie pozwalające na wygenerowanie dużego wolumenu sprzedaży szerokiego asortymentu produktów po cenach konkurencyjnych.

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Aktualnie dostępne rozwiązania nie są dostosowane do warunków rozproszonego rynku, ponieważ opierają się na zcentralizowanych procedurach właściwych dla systemów przemysłowych, optymalizujących koszty poprzez standaryzację oraz masową produkcję i sprzedaż. Nie chodzi więc o udoskonalanie istniejących rozwiązań a wypracowanie i wdrożenie pilotażowo alternatywnego **innowacyjnego modelu organizacyjnego dla rozwoju lokalnych rynków rolnych w oparciu o systemy KŁŻ**, traktującego lokalny i rozproszony charakter producentów i konsumentów jako atut i źródło konkurencyjności. Mówiąc inaczej, chodzi o stworzenie szeregu alternatywnych możliwości organizacyjnych dla animatorów lokalnych rynków rolnych dostosowanych do zidentyfikowanych uwarunkowań producentów i konsumentów znajdujących się na konkretnym obszarze. Istotne znaczenia do wypracowania modelu docelowego będą miały zatem kolaboratywne rozwiązania ekonomii współdzielenia oraz ekonomii społecznej, stanowiące punkt odniesienia dla budowy współpracy uwzględniającej podział kosztów, ale także ryzyka i korzyści pomiędzy stronami poprzez wykorzystanie nowatorskich informatycznych rozwiązań logistycznych, rozliczeniowych oraz produktów finansowych.

Jakich efektów można oczekiwać? W odniesieniu do głównych użytkowników modelu są to, po stronie rolnika: zwiększenie skuteczności sprzedaży wyprodukowanych produktów, co za tym idzie zwiększenie uzyskiwanego dochodu. Po stronie konsumenta: wygodny i trwały dostęp do wysokiej jakości lokalnej żywności wiadomego pochodzenia dzięki identyfikacji producenta. Natomiast po stronie organizatora rynku lokalnego – wzmocnienie i rozwój gospodarki lokalnej. Suma tych wartości przekładać będzie się na procesy rozwojowe danego regionu, powiatu, gminy, które z kolei dają małym gospodarstwom rolnym szansę na przetrwanie i trwały rozwój, wraz ze społecznymi, ekologicznymi i gospodarczymi korzyściami, które zazwyczaj nie są brane pod uwagę w analizach skuteczności kanałów dystrybucji żywności oraz lokalnych rynków rolnych.

To co odróżnia proponowany model od wielu innych stosowanych rozwiązań to duża „plastyczność” pozwalająca na jego powielanie i rozwijanie na różnych obszarach wiejskich w całym kraju i nie tylko, w sposób, umożliwiający jego użytkownikom dopasowanie go do potrzeb oraz możliwości regionu. Operacja to jednak nie tylko sam innowacyjny model organizacyjny dla rozwoju lokalnych rynków rolnych za sprawą systemów KŁŻ, ale także monitoring i ocena oddziaływania rynków lokalnych na rozwój obszarów wiejskich w wymiarze ekonomicznym, społecznym i środowiskowym.

Dzięki operacji, rolnicy będą mieli przede wszystkim nowe możliwości zwiększania sprzedaży swoich produktów na lokalnych rynkach rolnych, ale także obniżenia kosztów wprowadzania ich do obrotu poprzez wykorzystanie zasobów logistycznych będących w dyspozycji producentów współpracujących w danym KŁŻ. Poza tym otwiera ona im dostęp do rozwiązań finansowych dostosowanych do indywidualnych potrzeb oraz możliwości uczestników określonego systemu KŁŻ. Z kolei, samorządy lokalne i inne podmioty działające na rzecz rozwoju wsi i rolnictwa, otrzymają nowy instrument dla ożywiania gospodarki lokalnej i rozwiązania problemów społecznych, gospodarczych i ekologicznych występujących na swoim terenie.

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Organizacja Grupy Operacyjnej „Innowacje dla lokalnych rynków rolnych”

Cel:

wypracowanie, przetestowanie i pilotażowe wdrożenie innowacyjnego modelu organizacyjnego dla rozwoju lokalnych rynków dla żywności produkowanej lokalnie w oparciu o narzędzie informatyczne IQSell, dostosowane do potrzeb, uwarunkowań i możliwości rolników który umożliwi im skuteczniej sprzedawać swoje produkty bezpośrednio konsumentom (indywidualnie i zbiorowo)

ZADANIE A

Opracowanie Modelu

Przegląd możliwych rozwiązań dystrybucji i sprzedaży bezpośredniej oraz metoda dopasowania form do potrzeb, uwarunkowań i możliwości producentów i konsumentów w określonym regionie, w tym aspekty prawne, instytucjonalne i ekonomiczne

ZADANIE C

Testowanie modelu (prototypu)

Weryfikacja i udoskonalenie wypracowanego modelu z rolnikami oraz realiami lokalnych rynków rolnych w określonych lokalizacjach w Małopolsce i na Dolnym Śląsku

ZADANIE D

System oceny (prototypu)

Opracowanie systemu monitoringu i oceny oddziaływania KŁŻ na rozwój rynków rolnych jako podstawy zrównoważony określonego regionu, w tym aspekty prawne, instytucjonalne, ekologiczne i ekonomiczne

ZADANIE E

Pilotaż modelu (prototypu)

Opracowanie systemu monitoringu i oceny oddziaływania KŁŻ na rozwój rynków rolnych jako podstawy zrównoważony określonego regionu, w tym aspekty prawne, instytucjonalne, ekologiczne i ekonomiczne

ZADANIE B - Narzędzia Informatyczne

Bazując na platformie IT opracowanie i przetestowanie narzędzi informatycznych dla sprzedaży bezpośredniej indywidualnej i zbiorowej dostosowanej do potrzeb, uwarunkowań i możliwości sprzedających i kupujących – w celu zweryfikowania wypracowanego modelu organizacyjnego

KORZYŚCI:

ROLNICY

- Zwiększenie skuteczności sprzedaży wyprodukowanych produktów.
- Zwiększenie uzyskiwanych dochodów.
- Zwiększenie dostępu do rozwiązań finansowych dopasowanych do indywidualnych potrzeb, uwarunkowań i możliwości.
- Obniżenie kosztów wprowadzenia produktów do obrotu dzięki zasobom logistycznym w dyspozycji producentów.
- Lepszy marketing i promocja
- Optymalizacja kosztów, podatków oraz rozwiązań prawnych

KONSUMENCI

- Wygodny i trwały dostęp do wysokiej jakości lokalnej żywności wiadomego pochodzenia – identyfikacja producenta.
- Łatwość i wygoda zakupu produktów do domu.
- Ułatwienie płatności, rozliczenia i dokumentowania płatności.

ORGANIZATOR RYNKU LOKALNEGO

- Wzmocnienie i rozwój gospodarki lokalnej.
- Rozwiązanie problemów społecznych, gospodarczych i ekologicznych występujących na danym obszarze.
- Monitoring i ocena oddziaływania KŁŻ na rozwój obszarów wiejskich w wymiarze ekonomicznym, społecznym i środowiskowym.
- Możliwość sprawdzenia zgodności produkcji w małej skali i sprzedaży wprost od rolnika z obowiązującymi przepisami.

ŚRODOWISKO NATURALNE, SPOŁECZEŃSTWO

- Ochrona różnorodności biologicznej oraz ochrona klimatu.
- Ograniczenie *chemizacji* rolnictwa.
- Obniżenie ekologicznego kosztu nadmiernego, dalekiego transportu.
- Obniżenie śladu ekologicznego produkcji i dystrybucji żywności.